



Rapport

Rapport betreffende een klacht over de wijze waarop het college van burgemeester en wethouders van Gemert-Bakel heeft gereageerd op een brief over mogelijke belangenverstrengeling en schending van de integriteit.

Datum: 12 maart 2014

Rapportnummer: 2014/019

Klacht

De heren B. en H. zijn bestuurslid van de 'Stichting Sport en Evenementen Bakel in oprichting'. Deze stichting is geïnteresseerd in de mogelijke privatisering van sporthal 'De Beek' te Bakel. Op 7 maart 2013 wenden zij zich tot de burgemeester en schrijven dat er sprake is van een integriteitsprobleem. Omdat zij zich niet kunnen vinden in de reactie daarop, wenden zij zich tot de Nationale ombudsman. Deze stelt een onderzoek in op basis van de volgende klachtformulering:

Verzoekers klagen er over dat het college van burgemeester en wethouders van Gemert-Bakel niet of onvoldoende motiveert waarom de integriteit van het gemeentelijk handelen niet in het geding is (geweest) bij de keuze voor de nieuwe exploitant van het sportcafé.

Wat is er gebeurd?

In december 2012 schrijft het college de heer B., naar aanleiding van de gesprekken die vanaf medio van dat jaar worden gevoerd over mogelijke privatisering, dat het college bereid is om voor het symbolische bedrag van € 1 het beheer, de exploitatie en het onderhoud van sporthal 'De Beek' aan een externe partij over te dragen. Daarbij wordt aangegeven dat een gemeentelijke subsidie in de exploitatie niet mogelijk is en de samenwerking met de huidige beheerder per 1 januari 2013 beëindigd zal worden. Als de stichting geïnteresseerd is ontvangt het college graag de nadere informatie die inmiddels door de stichting is verzameld.

Op 18 december 2012 reageren de heren B. en H., namens het stichtingsbestuur i.o., met de mededeling zeer geïnteresseerd te zijn en zo spoedig mogelijk een ondernemingsplan te zullen deponeren. Aan de hand daarvan kan beoordeeld worden welke wijzigingen van het bestemmingsplan nodig zijn om een rendabele exploitatie van de sporthal mogelijk te maken door ook niet sport-gerelateerde activiteiten toe te staan. Op 20 januari 2013 rappelleert de heer H. met de vraag wanneer antwoord gegeven wordt op de vraag welke niet sport-gerelateerde activiteiten mogelijk zijn.

Op 5 maart 2013 deelt het college de gemeenteraad mee het sportcafé in gebruik te geven aan een echtpaar uit Bakel. Na de sluiting in januari 2013 is de gemeente op zoek gegaan naar een nieuwe kandidaat beheerder/exploitant. Na een oproep door de wethouder in de media en tijdens gesprekken met verenigingen hebben zich vier kandidaten gemeld. Bij de selectiegesprekken met deze kandidaten is onder andere gekeken naar horecaervaring, binding met het dorp, bereidheid tot samenwerking, continuïteit en sociaal invoelingsvermogen. Eén kandidaat voldoet aan alle criteria en hiermee worden afspraken

gemaakt over de openstelling van het café en het beheer en de exploitatie van de sporthal.

Wat vinden de betrokken partijen?

Op 7 maart 2013 schrijven de heren B. en H. aan de burgemeester onder andere dat het hoofd sporthallen van de gemeente, naast zijn baan bij de gemeente, ook horecaondernemer is in Bakel en derhalve een concurrent van het sportcafé. De vrouwelijke helft van het echtpaar dat per 1 maart 2013 de exploitatie van het sportcafé voert is tevens werkneemster in de horecazaak van de betrokken ambtenaar. De heren B. en H. achten dit in flagrante strijd met de integriteitsregels van de gemeente.

Op 25 april 2013 reageert het hoofd van de afdeling Openbaar Beheer en Projecten. Allereerst merkt zij op dat na beëindiging van de overeenkomst met de voormalige beheerder per 1 januari de gemeente met een nieuwe exploitant afspraken kon maken. Op de brief van 18 december 2012 is door de gemeente niet gereageerd, omdat daarin staat dat een ondernemersplan wordt opgestuurd. Dit is niet ontvangen. Bovendien maakte de gemeente uit de brief op dat de uitgangspunten van dit plan gelijk zouden zijn aan dat wat eerder, in maart 2012, was aangeleverd en waarvan de gemeente al eerder had aangegeven dat daarin werd uitgegaan van een niet beoogde situatie.

Daarnaast merkt het hoofd van de afdeling Openbaar Beheer en Projecten op dat de betrokken medewerker in dienst is als administratief medewerker en niet als 'hoofd Sporthallen'. Zijn nevenfunctie is bij de gemeente bekend en van enige belangenverstrengeling is geen sprake. Ook bestaat er geen enkel verband tussen de nevenfunctie en de keuze voor de nieuwe exploitanten.

Omdat zij deze reactie niet bevredigend achten wenden verzoekers zich op 22 mei 2013 opnieuw tot de burgemeester. Kort daarna reageert het college in soortgelijke woorden als het hoofd van de afdeling Openbaar Beheer en Projecten.

Waar was de klachtbehandeling door de ombudsman op gericht?

De heren B. en H schrijven de Nationale ombudsman dat de reactie van 25 april 2013 niet een duidelijke beslissing bevat. Bovendien wordt de medewerker aangeduid als 'administratief medewerker', terwijl deze zijn functie in zijn email van 9 februari 2012 zelf omschrijft als 'Hoofdbeheerder sporthallen Gemert-Bakel'. En in deze functie was hij

feitelijk “de baas” van de voormalige beheerder.

Bij de opening van het onderzoek is het college van burgemeester en wethouders meegedeeld dat uit de reactie van de gemeente niet opgemaakt kan worden waarom het college zich op het standpunt stelt dat er geen enkel verband bestaat tussen de nevenfunctie van de ambtenaar en de keuze voor de nieuwe exploitanten. Omdat het door de ombudsman ingestelde onderzoek primair gericht is op de motivering van deze conclusie, is het college gevraagd een nadere onderbouwing te geven.

In reactie hierop deelde het college mee dat de nieuwe exploitante zich uit eigen beweging bij de gemeente heeft gemeld na de oproep voor geïnteresseerden voor de functie van beheerder/exploitant.

Tevens merkt het college op dat de medewerker sporthallen in deeltijd bij de gemeente werkt en als nevenactiviteit een horecabedrijf heeft. De nieuwe exploitante is weliswaar in dit bedrijf werkzaam geweest, maar heeft vooral kennis en ervaring opgedaan in de kantine van een voetbalclub in Bakel. Omdat deze kern slechts 5.000 inwoners heeft, acht het college het al snel mogelijk dat een nieuwe exploitant een bekende is in het dorp. Bovendien hebben beide nieuwe exploitanten een groot sociaal netwerk in Bakel.

Ten slotte merkt het college op dat de betrokken medewerker inderdaad een emailbericht heeft ondertekend als 'hoofd sporthallen'. Hij is hierop aangesproken door zijn direct leidinggevende en valt functioneel onder de leiding van de coördinator Onderhoud. De medewerker is belast met onder meer administratieve werkzaamheden op het gebied van het beheer van de twee sporthallen in de gemeente. Te denken valt hierbij aan het maken van de roosters voor de gebruikers.

Al met al concludeert het college dat er geen sprake is geweest van schending van de integriteit.

Wat is het oordeel van de Nationale ombudsman?

Het vereiste van transparantie houdt in dat de overheid open en voorspelbaar is in haar handelen, zodat het voor de burger duidelijk is waarom de overheid bepaalde dingen doet.

Dit impliceert dat een overheidsinstantie zich actief opstelt om te voorkomen dat twijfels kunnen ontstaan over bijvoorbeeld de integriteit van haar handelen.

Integriteit is de persoonlijke eigenschap van een individu die inhoudt dat de betrokkene eerlijk en oprecht is, niet omkoopbaar is en belangenverstrengeling vermijdt. Integer handelen binnen het openbaar bestuur betekent dat men zich houdt aan de waarden en regels die daarvoor gelden. Een integere overheid is een betrouwbare overheid. Rechtschapen en onkreukbaar.

Verzoekers waren in beginsel geïnteresseerd om voor een symbolisch bedrag het beheer, de exploitatie en het onderhoud van sporthal 'De Beek' over te nemen. Zij waren dan ook verrast door de mededeling dat de exploitatie van het sportcafé aan een andere, externe partij was overgedragen.

Bij de overdracht van gemeentelijke taken aan een derde partij is het van belang dat het voor alle partijen duidelijk is welke overwegingen ten grondslag hebben gelegen aan een beslissing. Dit geldt zeker als er sprake is van een relatie tussen de overheidsinstantie en de derde partij.

In hun brief aan de burgemeester stellen de heren B. en H. de mogelijke relatie tussen de gemeente of een daar werkzame ambtenaar en de nieuwe exploitanten van het sportcafé en de sporthal aan de orde. Uit het onderzoek is het de Nationale ombudsman niet gebleken dat de integriteit van de gemeente of van de betrokken ambtenaar in het geding is (geweest). Door in de reactie op de brief van de heren B. en H. echter niet duidelijker te onderbouwen waarom het college zich op het standpunt stelt dat daar geen sprake van is, heeft het college zich echter onvoldoende actief opgesteld om te voorkomen dat twijfels kunnen ontstaan aan de integriteit. Daarmee heeft het college niet gehandeld in overeenstemming met het vereiste van transparantie.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het college van burgemeester en wethouders van Gemert-Bakel, is gegrond, wegens strijd met het vereiste van transparantie.

De Nationale ombudsman,

mr. F.J.W.M. van Dooren,

waarnemend ombudsman